

Interview Paul Verhaeghe over het toenemend gebruik van antidepressiva en antipsychotica

‘We geven pillen en sluiten de ogen’

Richtlijnen voor huisartsen om het massaal slikken van antidepressiva en antipsychotica tegen te gaan? Niet nodig, meent psychoanalyticus Paul Verhaeghe. ‘We moeten ons de vraag durven stellen waarom steeds meer mensen problemen hebben.’ **Sara Vandekerckhove**

We slikken ons suf, zo bewijzen recente cijfers over het gebruik van antidepressiva en antipsychotica (DM 13/08). Op nauwelijks acht jaar tijd gaan die medicijnen bijna de helft keer meer over de toonbank. Een pijnlijke illustratie van deze tijd, volgens psychoanalyticus Paul Verhaeghe (UGent). “Voor alle duidelijkheid: ik ben niet tegen psychofarmaca. Ze hebben zonder twijfel gezorgd voor een meer humane psychiatrie. Ik ben wel tegen het onoordeelkundig gebruik van die medicijnen.”

Hoe bedoelt u?

Verhaeghe: “Ze worden te snel voorgeschreven, voor aandoeningen waarvoor ze niet dienen en dan ook nog in gevaarlijke combinaties. Er is daarbij een belangrijk onderscheid tussen antidepressiva en antipsychotica. Van antidepressiva weten we dat ze nauwelijks werken. Slechts bij een heel kleine minderheid van de patiënten slaan ze aan. Onderzoek heeft aangetoond dat het verschil tussen antidepressiva en een placebo statistisch minder dan 10 procent is. Helaas is dat informatie die artsen veel te weinig bereikt.”

Nieuwe richtlijnen, uitgewerkt door een nieuw in het leven geroepen overheidscommissie, zouden het voorschrijfgedrag van artsen moeten veranderen. Haalt dat iets uit, denkt u?

“We hebben al veel te veel richtlijnen. We hoeven er echt geen nieuwe meer bij. Artsen zijn intelligente en hoogopgeleide mensen. Die moet je niet dicteren wat ze moeten voorschrijven. Wel moeten ze de juiste en meest recente wetenschappelijk informatie krijgen, van onafhankelijke opleidingsinstituten.”

“In plaats van huisartsen richtlijnen voor te leggen, zou de regering vandaag veel beter elke arts een exemplaar opsturen van *Bad Pharma* (2012) van Ben Goldacre. Daarin staat duidelijk beschreven hoe de farma-industrie op grote schaal bedrog en manipulatie pleegt. De info die artsen krijgen, is meestal erg selectief. Het is belangrijk dat zij zich daar bewust van zijn.”

Wat met antipsychotica? Dat zijn erg zware geneesmiddelen. “Die worden heus niet zomaar voorgeschreven”, benadrukken

‘Van antidepressiva weten we dat ze nauwelijks werken.

Het verschil met een placebo is minder dan 10 procent. Helaas

bereikt die informatie artsen veel te weinig’

● Paul Verhaeghe: ‘We moeten ons sociaal-economische model in vraag stellen.’ © JELLE VERMEERSCH

artsen. Maar hoe verklaren we die stijging dan, zeker bij kinderen en bejaarden?

“De term ‘antipsychotica’ is eigenlijk misleidend. Het zijn neuroleptica: medicijnen met heel ingrijpende effecten, op het gedrag en op het denken. We zien duidelijk verschuivingen: waar kinderen vroeger veeleer rilatine kregen voorgeschreven, krijgen ze nu neuroleptica. Deels omdat rilatine in een slecht daglicht is komen te staan, deels om het merendeel van die probleemkinderen ‘kalm’ te houden. Want dat is het effect van die medicijnen. Wat ze niet doen is de oorzaken van die problemen aanpakken. Meer nog, ze zorgen ervoor dat we collectief onze ogen kunnen sluiten en ons niet de vraag moeten stellen waarom steeds meer kinderen problemen vertonen.”

Wel, hoe verklaart u dat?

“Het heeft geen zin om een plei-

dooi te houden voor een terugkeer naar de ‘goeie oude tijd’. Probleemkinderen maken deel uit van de ruimere psychosociale problemen die we vandaag zien opduiken: huishoudelijk geweld, druggebruik, tienerzwangerschappen, criminaliteit, gebruik van psychofarmaca... Als we daarin op zoek gaan naar correlaties, dan zien we dat de inkomensongelijkheid daar een belangrijke rol in speelt. Dat betekent niet dat je het probleem oplost door iedereen een gelijk inkomen te geven, maar het betekent wel dat we ons sociaal-economische model in vraag moeten stellen. We staan voor een ziek model. De overmedicalisering is slechts een van de vele symptomen van een ruimere psychosociale problematiek.”

Hoe doe je dat?

“Onmogelijk is dat niet. De situatie vandaag is ontstaan op nauwelijks vijftien jaar tijd. Dat betekent dat je

het in diezelfde periode opnieuw kunt veranderen. Pas op, we leven op een van de beste plaatsen ter wereld, maar willen we die recente evolutie tegengaan dan dringen een aantal hervormingen zich op. Zowel op politiek niveau als van onderuit.

“Overmedicalisering is zeker niet zomaar toe te schrijven aan malafide artsen. Het merendeel van de mensen is vandaag overtuigd dat er voor alles een pilletje is. Ze zijn niet bereid om om zichzelf, de manier waarop ze hun leven organiseren of de manier waarop ze hun kinderen opvoeden, in vraag te stellen. Nogal wat mensen eisen een voorschrift. En ze zoeken tot ze een arts vinden die hun dat geeft.”

Opinie >M11
Koen Lowet: ‘Minder pillen? Meer psychologische begeleiding!’

THERAPIE

Erkenning psycholoog mogelijk nog voor dit jaar

De erkenning van het beroep van psycholoog zou nog dit jaar in orde moeten komen. Dat bevestigt de FOD Volksgezondheid en de entourage van minister van Volksgezondheid Laurette Onkelinx (PS). “Het parlement zal in september normaal een voorstel doen, waarop de parlementaire debatten zullen volgen”, verklaart woordvoester Katleen Sottiaux. “De bedoeling is een consensus te hebben in het parlement voor het einde van het jaar.”

Wat er precies in het voorstel staat, wil de minister niet kwijt. Maar de sector is duidelijk minder enthousiast over de plannen van Onkelinx. “Een consensus tegen het einde van het jaar? Ik vrees ervoor”, zegt Koen Lowet van de Belgische Federatie van Psychologie. “Wat de minister voorstelt, daar gaat niemand mee akkoord. Ze schetst graag een mooi verhaal, maar in werkelijkheid is er weinig consensus.”

De Belgische Federatie van Psychologie, maar ook heel wat andere deskundigen en artsen zijn het erover eens dat er een duidelijk onderscheid moet komen tussen psychologen en psychotherapeuten. Enkel wie een universitair diploma psychologie heeft, mag zich psycholoog noemen, terwijl iedereen zich vrij als psychotherapeut mag bestempelen.

“De minister wil ook een erkenning voor therapeuten”, zegt Lowet. “Dat is niet realistisch en druist regelrecht in tegen alle adviezen van experts.” Raakt het beroep van psycholoog erkend, dan kan er ook een terugbetaling aan gekoppeld worden. Volgens ingewijden zou er eerst een terugbetaling komen voor een beperkt aantal patiënten, van 20 tot 25 jaar. “Zo kunnen ze de budgettaire gevolgen inschatten”, klinkt het. “Een algemene terugbetaling zal voor later zijn.” (sv)

Een op de vier poetst voor de poetsvrouw komt

BRUSSEL — Een kwart van de mensen met een schoonmaakster stofzuigt en dweilt voor de komst van de poetsvrouw, blijkt uit een enquête van dienstenbedrijf Partena bij 1.515 gezinnen met een schoonmaakster.

“70 procent van de mensen ruikt op vooraleer de poetsvrouw komt”, zegt Patricia Verstraete van Partena. “Dat lijkt ons ook logisch, want het bespaart tijd. Alleen waren we wel verrast door het hoge aantal mensen dat daadwerkelijk zelf poetst voor de schoonmaakster arriveert.”

Volgens Verstraete heeft dat alles met schaamte te maken. “Soms gaat het om mensen die maar eens in de twee of drie weken een poetsvrouw

hebben. Zij maken niet alles schoon, maar ze generen zich wel voor de echt vuile dingen, zoals een vieze afwasbak. Anderen hebben dan weer problemen om alles over te laten aan de schoonmaakster. Het toilet doen ze bijvoorbeeld liever zelf omdat ze dat een stap te ver vinden.”

Overigens blijkt uit de rondvraag ook dat de Vlaming erg tevreden is met de poetsvrouw, maar dat vier op de tien toch van mening is dat zij eigenlijk beter werk leveren dan de schoonmaakster. Wat de prijs betreft, lijkt 9 euro de grens te zijn. Mocht een dienstencheque 10 euro kosten, dan zou 72 procent de poetsvrouw aan de deur zetten. (KH)

12.000 Belgen krijgen boete van 0 euro in de bus

BRUSSEL — Een nieuwe blunder voor rekening van de federale overheidsdienst Financiën. Die blijkt 12.000 Belgen een aanmaning te hebben gestuurd voor 0 euro.

In de brief die de landgenoten maandag in de bus kregen, stond te lezen dat ze nog een openstaande

200.000

aanmaningen worden jaarlijks verstuurd voor boetes die nooit betaald worden of minder zijn dan 2,5 euro

schuld van 0 euro hadden. betaalden ze niet, dan zouden “de nodige maatregelen ingezet worden om de openstaande schuld te innen.”

De FOD Financiën heeft de fout erkend. Die zou zijn veroorzaakt door de automatisering. De fout is niet zonder gevolgen: de ‘automatisering’ kost de overheid 6.500 euro aan zegels en verzendingskosten.

Op een jaar tijd worden 200.000 aanmaningen verzonden voor boetes die nooit worden betaald of die minder opbrengen dan de kost van de aanmaning. Er werden bijvoorbeeld 1.320 aanmaningen verstuurd voor een boete tussen 0,01 en 2,50 euro. (BELGA)

Babysit blijft in cel voor doodslag op Antwerpse peuter

BRUSSEL — De Antwerpse kamer van inbeschuldigingstelling heeft de aanhouding bevestigd van Miriam M., de 32-jarige babysit uit Antwerpen die verdacht wordt van doodslag op een achttien maanden oude peuter. De vrouw ontkent.

“Het blijft wachten op de resultaten van het forensisch onderzoek. Dat brengt hopelijk meer duidelijkheid over de doodsoorzaak en over de tijdsperiode waarin de verwondingen werden aangebracht. Gebeurde dat voor of nadat het kind bij haar werd afgezet? Er werden ook tandafdrukken van onze cliënt en haar zoon genomen om te kijken of ze overeenkomen

met de bijtsporen die ze aantreffen op het slachtoffer”, zegt Johan Vangenechten, advocaat van de aangehouden babysit. Volgens de kinderopas had het kind die verwondingen al toen de mama het jongetje bij haar achterliet. De moeder en de babysit werden verhoord, maar enkel de babysit werd aangehouden. De vader van het slachtoffer vertelde gisteren in *Het Laatste Nieuws* dat voodoo-praktijken wel eens aan de basis van het overlijden zouden kunnen liggen. De man beweert dat de familie van zijn ex-vrouw zich daar in Suriname mee bezighield. Ook dat wordt onderzocht. (BJM)